

ODMH

Omgevingsdienst Midden-Holland

Quickscan ecologie Bentlanden II Benthuizen

Versienummer:
Datum:

concept
24-6-2018

ODMH

Omgevingsdienst Midden-Holland

Productnummer	2018180032
Omschrijving	Quickscan ecologie Bentlanden II Benthuizen
Status	concept
Datum	24-6-2018
Opdrachtgever	Gemeente Alphen aan den Rijn
Opgesteld door	[REDACTED]

Inhoudsopgave

1.1	Inleiding.....	4
1.2	Wettelijk kader	5
1.3	Resultaten	6
1.4	Conclusie en advies.....	14
1.5	Bronnen.....	14

1.1 Inleiding

Dit ecologisch veldonderzoek maakt deel uit van een algeheel milieukundig basisonderzoek voor het plangebied. Voor een nadere beschrijving van het plangebied en aanvullend kaartmateriaal verwijzen wij naar het ROM advies van de ODMH betreffende Bentlanden. Voor het plangebied geldt nu het bestemmingsplan Benthuizen, vastgesteld in september 2013. Er is voor dat plan gedeeltelijk ecologisch onderzoek uitgevoerd voor het vestigen van bedrijven op het naburige bedrijventerrein door adviesbureau CSO: 'Quickscan Natuurwetgeving, perceel aan de Heerewegh en Hogeveenseweg te Benthuizen, provincie Zuid-Holland' van 22 februari 2007. Dit onderzoek is niet bruikbaar voor de huidige ontwikkeling, omdat de nu voorziene ontwikkelingen daar niet in zijn meegenomen en bovendien is het juridisch verjaard. De uitkomsten zijn wel gebruikt in dit onderzoek.

Voor de voorgenomen aanleg en/of bouwactiviteiten op de verschillende deellocaties is een verkennend ecologisch onderzoek (quickscan) uitgevoerd. Aanleiding voor dit onderzoek is het voornemen van de gemeente het bestemmingsplan op te stellen, zodat de nieuwe woningen kunnen worden gebouwd op het huidige agrarisch akkerbouwterrein met opstallen. Ter onderbouwing is ecologisch onderzoek nodig. Dit onderzoek is dan de basis voor de paragraaf ecologie in de ruimtelijke onderbouwing.

Het gebied heeft voornamelijk het karakter van agrarisch buitengebied met deels waterberging. De plannen houden naast woningbouw ook deels sloop in van bestaande woningen/schuren en het gedeeltelijk dempen van bestaande sloten. Ook zullen enkele bomen worden gekapt. De volgende bronnen zijn geraadpleegd:

- ◆ Landelijke en Provinciale beleidsdocumenten genoemd in paragraaf 1.2 en online plankaarten.
- ◆ Een inschatting van de geschiktheid van het terrein voor beschermde soorten aan de hand van een veldbezoek op 26 juni 2018.
- ◆ Literatuur en websites opgenomen in de literatuurverwijzingen (1.5).

Op basis van het literatuuronderzoek en het veldbezoek is een inschatting gemaakt van de eventuele effecten van de voorgenomen aanleg op mogelijk aanwezige beschermde soorten (toetsing soortenbescherming Wet natuurbescherming) en op de beschermde gebieden (voortoets en toetsing Natura2000-gebieden, NNN (Natuurnetwerk Nederland), voorheen EHS genoemd). Hieruit volgt een conclusie ten aanzien van de aanvaardbaarheid van de effecten of een aanbeveling tot nader onderzoek of vervolgpcedures. Met behulp van een literatuurstudie is gekeken of er relevante waarnemingen uit het verleden zijn gedaan van beschermde soorten in en rond het plangebied.

Een quickscan is een verkennend ecologisch onderzoek en betreft geen uitgebreide inventarisatie, waardoor slechts in beperkte mate uitsluitel gegeven kan worden over de aan- en afwezigheid van beschermde soorten. Het veldbezoek is 26 juni 2018 uitgevoerd, het weer was half tot zwaarbewolkt met 22 graden Celsius, het was nagenoeg windstil. Een gedegen soorteninventarisatie vereist dat op verschillende momenten veldinventarisaties plaatsvinden, omdat iedere soort zijn eigen optimale periode kent. In het geval van strikt beschermde soorten, wordt een verkennend onderzoek als onderbouwing bij de aanvraag van een ontheffing door Omgevingsdienst Haaglanden nooit afdoende geacht. Aanvullend veldonderzoek, op die tijdstippen in het seizoen die voor de verscheidene soorten het meest gunstig zijn, is dan noodzakelijk. De quickscan richt zich voornamelijk op de geschiktheid van het plangebied voor strikt beschermde soorten. Indien het geschikt blijkt, kan aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn voor de juiste juridische onderbouwing binnen de toelichting van het bestemmingsplan.

1.2 Wettelijk kader

Om natuurwaarden in Nederland te beschermen gelden de volgende landelijke wetten: de Wet natuurbescherming (Wnb) en de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Deze wetgeving is voor een deel verwerkt in provinciaal beleid, te weten: Verordening Ruimte 2014, actualisatie 2018 (VR 2014); natuurbeheerplan Zuid-Holland 2018; Beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 en de verordening Wet natuurbescherming provincie Zuid-Holland. Indien beschermde natuurwaarden aanwezig zijn in een plangebied dient met behulp van een quickscan (combinatie van bureauonderzoek en één veldbezoek) te worden vastgesteld of het voornemen redelijkerwijs uitvoerbaar is, en:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing soortbescherming Wnb);
- Er mogelijk significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing aan Wnb gebiedsbescherming, ook wel voortoets genoemd);
- Er wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen de Ecologische Hoofdstructuur) aangetast worden, maar ook of provinciaal compensatiebeleid met betrekking tot door de provincie aangewezen 'belangrijke weidevogelgebieden' aan de orde is.

Indien deze beschermde natuurwaarden niet worden aangetast, wordt het project conform de eerder genoemde regelgeving toelaatbaar geacht. In dat geval dient rekening te worden gehouden met de algemeen geldende zorgplicht (artikel 1.11) van de Wnb. De zorgplicht bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen voor flora of fauna veroorzaakt, verplicht is maatregelen te nemen die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Volgens verwachte planning in 2021 zal, tijdens de geldigheid van het op te stellen bestemmingsplan de Omgevingswet worden ingevoerd. In deze wet zullen Wro en Wnb tezamen met vele andere wet- en regelgeving gebundeld worden. Dit kan nog gevolgen hebben voor activiteiten die uitgevoerd zullen worden in het plangebied na de wetswijziging.

1.3 Resultaten

Gebiedsbescherming Natura 2000

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft 'de Wilck' op ruim 3.400 meter afstand ten noorden van het plangebied. Het betreft een Vogelrichtlijngebied waar kleine zwaan en smient als natuurdoelsoorten zijn aangewezen. Functie van het gebied is de winterrust voor deze soorten te garanderen en in foerageergebied te voorzien. Smient foerageert in en om waterplassen/gangen en zou ook in de sloten van het plangebied kunnen verblijven. Aangezien er voldoende sloot en waterberging open blijft is er geen wezenlijke verslechtering voor de situatie betreffende smient in het plangebied als gevolg van het voornemen. Het beperkt verlies aan akkerland zou invloed kunnen hebben op kleine zwaan, ware het niet, dat er nog veel areaal over blijft om de Wilck heen. Het verlies van zo'n klein oppervlakte in het plangebied zal geen effect hebben op de kleine zwaan, die toch al in aantal afneemt, o.m. door verslechterende omstandigheden in het leefgebied van de soort in Siberië, zodat de populatiegrootte negatief is gedurende langere jaren. De resterende kleine zwanen hebben voldoende geschikt foerageergebied over. Het huidige akkerland in het plangebied is bovendien niet bovenmatig geschikt door regelmatige verstoring door mensen, verkeer en landbouwactiviteiten rondom de bebouwde kom en het aanpalende bedrijventerrein.

Het dichtstbijzijnde PAS gebied is 'Nieuwkoopse Plassen en de Haeck' op bijna 13 kilometer ten oosten van het plangebied. In het gebied zijn diverse vogelsoorten beschermd volgens de Vogelrichtlijn en ook habitats volgens de Habitatrichtlijn. De doelsoorten uit het natuurbeheerplan voor het gebied betreft soorten die bij zoete plas, veen/rietmoeras en natte gras/hooilanden horen. Van aantasting/verstoring op zo'n afstand is geen sprake. Directe verstorende invloed als gevolg van het voornemen wordt uitgesloten. Verdroging/vernatting, verlichting, geluidsoverlast en trillingen bij de beschermde natuurgebieden als gevolg van de geplande demp en bouwactiviteiten treden niet op. Door de kleine tot middelgrote schaal van het project is het ook niet zo dat waardevol foerageergebied voor beschermde soorten zal verdwijnen. Dit door de ligging van het terrein tussen bebouwde kom en bedrijventerrein, waar veel verstoring door mensen en verkeer optreedt. Ook de akkerbouwactiviteiten op het terrein werken verstorend voor mogelijk beschermde foeragerende soorten, zodat het niet optimaal geschikt is.

Stikstofdepositie

Per 1 juli 2015 is de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) van start gegaan. Dat betekent dat projecten bij de fase van vergunningverlening worden beoordeeld of zij meldingsplichtig zijn (depositie tussen 0,05 mol/ha/jr en 1 mol/ha/jr) of vergunningsplichtig. Er is onder het PAS geen vergunningplicht meer voor bestemmingsplannen. Er is wel de noodzaak om te toetsen of de plannen juridisch haalbaar zijn. Als de ontwikkeling redelijkerwijs met een melding kan volstaan of kan verwachten dat een vergunning verleend kan worden, is er geen reden dat de Wnb de ontwikkeling in de weg staat. Meldingen en vergunningen maken gebruik van ontwikkelingsruimte. Elke provincie heeft per PAS-gebied een aantal molen stikstof in de zesjaarsperiode van 2015-2021 (looptijd eerste periode PAS) ter beschikking gesteld. Het dichtstbijzijnde PAS-gebied betreft 'Nieuwkoopse Plassen en de Haeck' gelegen op bijna 13 kilometer. Het rekenprogramma Aerius is verplicht gesteld om te gebruiken bij het berekenen van depositie voor de registratie van meldingen en vergunningen. Gezien de afstand tot het PAS-gebied en de grootte en aard van de werkzaamheden (kleinschalige woningbouw van tientallen woningen) kan worden geconcludeerd dat er geen sprake is van een toename in de stikstofdepositie met een significant effect, ook niet door cumulatie. Er zullen beperkt extra verkeersbewegingen volgen bij de uitvoering van de werkzaamheden. Een projecteffect van de

werkzaamheden van zo'n kleinschalig project heeft geen negatieve gevolgen voor het PAS-gebied Nieuwkoopse Plassen en de Haeck op bijna 13 kilometer afstand. Het project is juridisch haalbaar binnen de Wnb als het gaat om indirecte effecten als gevolg van stikstofdepositie.

Gebiedsbescherming NNN

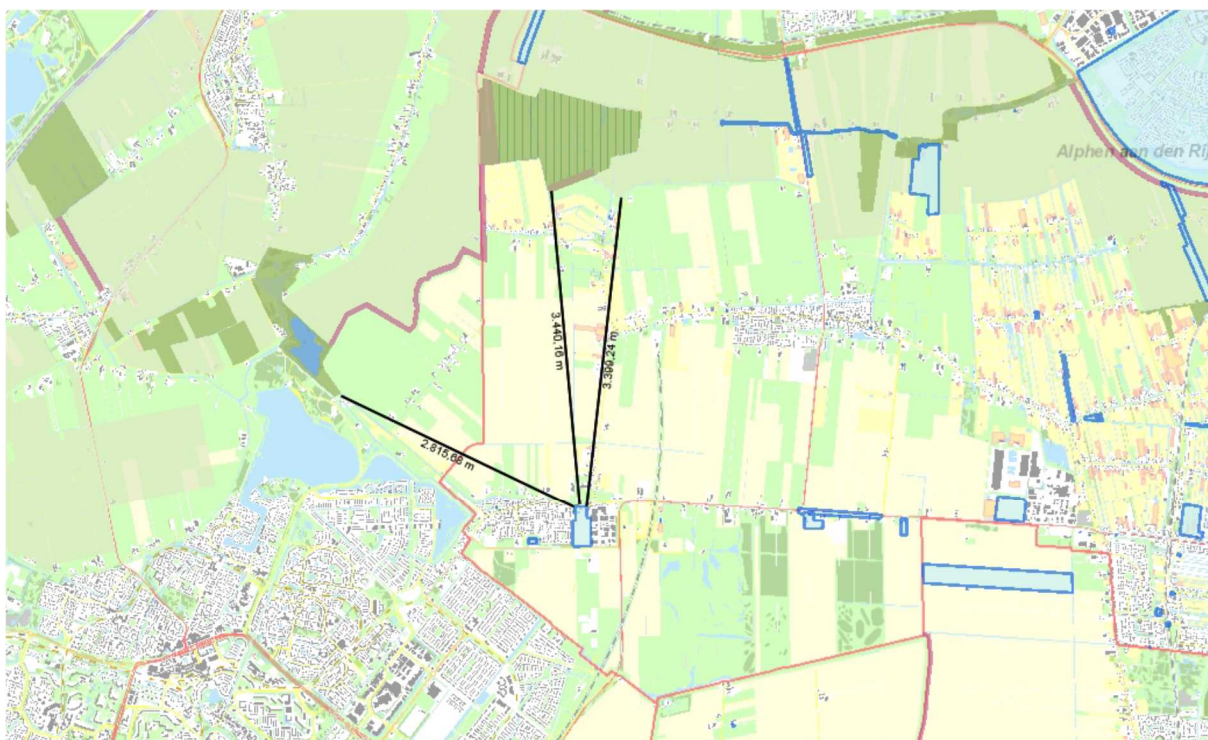
Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van beschermd natuurgebied, zoals te zien in figuur 2. NNN gebied is aangewezen op ruim 2800 meter ten westen van het plangebied. Voor NNN geldt geen compensatieplicht bij dit plan. Toetsing aan indirecte effecten is niet aan de orde.

Provinciale gebiedsbescherming

Het projectgebied betreft geen belangrijk weidevogelgebied. Dit is ook op grotere afstand gelegen (ruim 3.300 meter) rondom het Natura 2000-gebied de Wilck. In dit geval geldt ook geen compensatieplicht.

Bomenverordening/Houtopstanden

Bomen zijn langs twee wegen soms wettelijk beschermd. De plaatselijke APV bevat een bomenlijst met te beschermen bomen. Bomen op deze lijst zijn kapvergunningplichtig. De Wet natuurbescherming heeft het beschermingsregime uit de voormalige Boswet overgenomen dat geldt voor bos, maar ook voor andere 'houtopstanden' zoals houtwallen, heester- en struikhagen, struwelen of beplantingen van bosplantsoenen. Deze bescherming geldt voor houtopstanden buiten de 'bebouwde kom Wet natuurbescherming' gelegen; of als de houtopstand groter is dan 10 are (1.000 m²) en/of het om bomen gaat in een rijbeplanting van meer dan 20 bomen. Bij dit project zijn deze regels door het ontbreken van bomen niet relevant.

Figuur 1: natuurgebieden in de buurt van het plangebied Bentlanden. NNN op ruim 2.800 meter ten westen van de plangrens, Natura2000-gebied De Wilck op ruim 3.400 m gelegen naar het noorden en belangrijk weidevogelgebied op ruim 3.300 meter noordelijk van het projectgebied gelegen.

Soortenbescherming

Op het agrarische perceel wordt de bestemming wonen gelegd. Er is een tuin met erf aanwezig van de akkerbouwer die er voorheen woonde. De schuren hebben een wisselende kwaliteit. Enkele vertonen achterstallig onderhoud gekenmerkt door scheefliggende dakpannen en ook gaten in het dak. De tuin is niet meer bijgehouden en is nu aan het verwilderen. Er staan diverse cultivars/struiken en een enkele grotere bomen op de erfscheiding. Het gehele gebied is omgeven door een watergang, op de westelijke akkerrand na, waar de akker grenst aan openbaar plantsoen. Het water wordt niet allemaal behouden in de huidige plannen. Een deel zal worden gedempt. Een deel van het huidige water zal ook worden uitgebreid. Cultuurvolgers bij akkerbouwbedrijven kunnen worden verwacht. Bekende boerenerfsoorten zoals boerenzwaluwen zijn ook vrij talrijk aangetrokken. Er kon niet meteen worden beoordeeld of zij in de onbeheerde schuren broeden, of bij de omliggende boerenbedrijven.

Figuur 2: overzicht over het toekomstig bouwterrein naast de bebouwde kom van Benthuizen, met op de achtergrond de agrarische opstallen die zullen wijken.

♦ *Flora*

Op basis van het veldbezoek worden geen wettelijk beschermde plantensoorten verwacht. De wettelijk beschermde groenknolorchis wordt in de omgeving wel gemeld, maar is gebonden aan natte moerasveenmosvegetaties die ontbreken in het projectgebied, waar vooral aanplant door mensen aanwezig is. Voormalig onder de Flora- en faunawet beschermde planten als zwanenbloem en rietorchis zijn niet aangetroffen. Het veldbezoek vond wel plaats in de bloeitijd van deze soorten. De aanwezige waterplanten staan ook niet bekend als waardplanten voor beschermde insectensoorten. Krabbenscheer ontbreekt in de aanwezige watergangen.

♦ *Vogels*

In het plangebied kunnen algemene broedvogels voorkomen. Nesten van vogels (bijvoorbeeld roodborst, meerkoet en knobbelzwaan), mits in gebruik, zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Tijdens het veldbezoek zijn veel boerenzwaluwen om het erf en meerkoeten in de sloot aangetroffen. Verder ook overvliegende vogels die hun leefgebied ook buiten het plangebied kunnen hebben, zoals meeuwen, kauwen, zwarte kraai. Het broedseizoen voor vogels loopt van circa half maart tot half juli, maar deze periode is indicatief. Broedende vogels zijn altijd beschermd. Specifiek voor dit plangebied kunnen gebouwbroeders als kauw, boerenzwaluw, huismus en gierzwaluw broeden. Vanwege het naburige bedrijventerrein is het plangebied mogelijk foerageergebied van de zwarte roodstaart.

Naast algemene broedvogels zijn er een aantal vogelsoorten waarvan de nestplaats jaarrond beschermd zijn (ministerie EZ, 2009). Nesten van deze soorten mogen niet zondermeer worden verwijderd. Nesten van jaarrond beschermde soorten zijn verdeeld in 5 categorieën. Vogels uit de categorie 1 tot 4 zijn altijd jaarrond beschermd. De huismus (categorie 2) komt in de buurt voor. De soort is aan gebouwen gebonden voor de nestbouw. De omliggende tuinen en woningen met pannendaken behoren tot de functionele leefomgeving voor huismussen. In het plangebied zijn voorts geschikte structuren zoals de struikenopslag aanwezig die dekking bieden tegen katten en andere roofdieren. Er dient voor gezorgd te worden dat voldoende vegetatie behouden blijft om de ecologische functies voor de huismussen die buiten het projectgebied in het bouwlint voorkomen op peil te houden.

De aanwezige gebouwen in het projectgebied dienen nader te worden onderzocht op de aanwezigheid van nesten van huismus en gierzwaluw. Ook kunnen in de schuren nesten zitten van bijvoorbeeld steenuil en/of kerkuil of categorie 5 soorten als boerenzwaluw en/of kauw (schoorstenen).

Figuur 3: oude schuur met openingen en structuren geschikt voor broedvogels en vleermuizen.

Nestplaatsen van overige soorten van categorie 1-4 (bijv. uilen, roofvogels, ooievaars koloniebroeders) kunnen nog niet worden uitgesloten in het plangebied, er zijn grotere geschikte bomen op bij het boerenerf die geschikt zijn als nestplek. Het is niet bekend of alle bomen behouden kunnen blijven. Aanvullend onderzoek in het seizoen dat de bomen beter zichtbaar te inspecteren zijn, is nodig als de bomen niet in de bestaande ontwerpen zijn in te passen.

Enkele soorten van categorie 5, zoals oeverzwaluw, kunnen het plangebied koloniseren of uitkiezen voor nestbouw, indien geschikt bouwzand wordt gestort. Maatregelen betreffende categorie 1-5 soorten zijn niet aan de orde, als nader onderzoek geen nesten aantreft en er buiten broedseizoenen wordt gewerkt. Er kan door het broedseizoen te mijden, worden voorkomen dat de oeverzwaluw zich vestigt, als dat niet het geval is kan het bouwzand worden afgedekt of zodanig worden neergelegd dat er geen steile kanten beschikbaar zijn tijdens het begin van het broedseizoen.

Eveneens kunnen algemene broedvogels voorkomen. Om alle risico's met planning voor te zijn dienen de werkzaamheden buiten broedseizoenen te worden uitgevoerd. Het opruimen van de bestaande begroeiing in de tuin kan alleen buiten het broedseizoen, of na controle door een ecooloog in het broedseizoen.

♦ *Vleermuizen*

De soorten die op basis van verspreidingsgegevens en het aanwezige biotoop worden verwacht zijn gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, watervleermuis, meervleermuis en rosse vleermuis (www.vleermuis.net, www.zoogdieratlas.nl, website werkgroep zoogdieren Zuid-Holland, zwghz.nl). In het historisch onderzoek door CSO voor het vigerende bestemmingsplan zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen vermeld. Een ontheffing voor nabije ontwikkelingen bleek niet nodig. In de gedragscode van de voormalige gemeente Rijnwoude is voor Benthuizen aangegeven dat trekroutes, foerageergebied en verblijfplaatsen aanwezig kunnen zijn.

Het plangebied grenst aan de noordkant ook aan een laan met opgaande bomen die als trekroute dienst doet. Deze bestaande bomenstructuur wordt met de plannen niet aangetast. Het geeft wel aan dat het gebied ook aantrekkelijker is als foerageergebied, door de aansluiting op een trekroute.

Figuur 4: vleermuisstructuur –bomenrijen- en holten in/om plangebied bij de boompjes in het plantsoen ten westen van het plangebied. In het utiliteitshuisje kunnen mogelijk ook vleermuizen verblijven

Verblijfplaatsen van vleermuizen kunnen voor het plangebied niet worden uitgesloten, voor beide typen vleermuizen: gebouwbewonend (gewone dwergvleermuis en laatvlieger) en boombewonend (rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis). Er zijn bomen met holten aangetroffen en diverse gebouwen bieden toegang aan vleermuizen. Er kan aanvullend nog wel worden nagegaan of de toegang leidt tot donkere ruimten, of dat daar ook daglichttoetreding is. De gebouwen worden in ieder geval niet langer verwarmd t.b.v. bewoning. Er kan ook nog

worden nagegaan of donkere spouwmuren ontbreken in de voormalige woonboerderij met schuur.

Er kunnen zeker vlermuizen foerageren. De aanwezigheid van water duidt op veel aanwezigheid van muggen e.d.. Indien bouwplaatsverlichting wordt toegepast, dient er voor te worden gewaakt dat deze van de aanwezige sloten wordt afgericht zodat foerageergebied van vlermuizen niet wordt verstoord. Bij voorkeur wordt niet voor zonsopgang en na zonsondergang gewerkt, zodat verlichting overbodig is.

- ◆ *Overige zoogdieren*

De in de gemeente Alphen aan den Rijn aanwezige waterspitsmuis (zwghz.nl) kan voor het projectgebied worden uitgesloten. De oevers van de aangetroffen watergangen zijn niet beschermd en door de omgeving teveel verstoord (bewoners die honden uitlaten en katten houden). Andere beschermde zoogdieren worden op grond van het habitat en de verspreidingsgegevens niet verwacht (zoogdieratlas.nl en zwgzh.nl).

Er kunnen algemeen voorkomende zoogdiersoorten voorkomen zoals mol, wezel, hermelijn, haas, egel en muizen- en sommige rattensoorten. Deze worden nog wel door de zorgplicht beschermd. Dat houdt in dat bij graafwerkzaamheden rekening dient te worden gehouden met het voorkomen van deze soorten. De werkzaamheden dienen zodanig te worden uitgevoerd dat de soorten voor de graafmachines uit kunnen vluchten. Vooral bij de eventuele verwijdering van de aanwezige vegetatie op het boerenerf kunnen nog kleine zoogdieren verscholen zitten. Door deze van de slootkant naar het akkerland op te ruimen in één richting, wordt de aanwezige dieren de kans gegeven een goed heenkomen te zoeken.

- ◆ *Vissen*

De sloten in en rondom het plangebied kan mogelijk het leefgebied zijn van grote modderkruiper die voorkomt in de gemeente Alphen aan den Rijn (bijvoorbeeld onderzoek bureau Waardenburg uit 2010 bij de aanleg van de rondweg Oost bij Boskoop, ook wordt de aanwezigheid van beschermde vissoorten vermeld in de gedragscode van de voormalige gemeente Rijnwoude uit 2009 voor Benthuizen). Ook slecht onderhouden sloten met een baggerlaag zijn soms geschikt leefgebied. De grote modderkruiper is tolerant op omstandigheden met lage zuurstofgehalten en kan ook zuurstof verwerken door lucht te happen alsof de soort longen heeft. De soort kan niet voor het projectgebied worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek naar grote modderkruiper is in dit geval nodig, omdat de centrale sloot wordt gedempt/verlegd. Indirecte schade aan deze soort kan worden gemitigeerd door het treffen van maatregelen. Door zorgvuldig te heien kan schade aan vissen worden voorkomen. Als traditioneel wordt geheid dient dit van november tot en met maart plaats te vinden om schade de zwemblaas van vissen te voorkomen.

De voormalig beschermde vissoorten bittervoorn en kleine modderkruiper komen voor in de omgeving. Deze soorten zijn in 2018 door de provincie Zuid-Holland als iconsoort aangemerkt, die actief beschermd kunnen worden door middel van specifieke projectsubsidies die de populaties ondersteunen. Bij het dempen van de sloot is ook de zorgplicht voor algemene soorten van toepassing. Door gebruik te maken van een ecologisch werkprotocol op basis van een goedgekeurde gedragscode (bijvoorbeeld Unie van Waterschappen of Stadswerk) kan aan de zorgplicht worden voldaan. De gedragscode van de voormalige gemeente Rijnwoude zou mogelijk ook nog van kracht zijn voor de gemeente Alphen aan den Rijn, als deze verlengd is in 2014.

- ◆ *Amfibieën*

De rugstreeppad komt voor in de gemeente Alphen aan den Rijn (www.ravon.nl en vermelding in de gedragscode van de voormalige gemeente Rijnwoude voor Benthuizen en het onderzoek bij het vigerende bestemmingsplan). Er is op dit moment in een deel van het plangebied geschikt voortplantingshabitat te vinden, omdat er water van het naburige bedrijfsperceel aan de oostkant wordt weggemaald en in de sloot op de erfgrans stroomt, voor een deel stroomt het water ook over een deel van de bestaande akker, waar nu plasvorming ontstaat. Tijdens de aanlegwerkzaamheden kan meer geschikt vestigingsmilieu voor de rugstreeppad ontstaan, als bouwzand wordt neergelegd. Maatregelen kunnen vestiging voorkomen. Er dient dan bij werkzaamheden binnen het actieve seizoen van deze soort voorkomen te worden dat de soort ondiepe plasjes aantreft in het zand of de rijsporen van het zware bouwverkeer.

Voor groene kikkers geldt een divers vrijstellingsbeleid door de provincie Zuid-Holland bij de toepassing van de ontheffingsplicht. Voor meerkikker is wel een vrijstelling verleend, voor de poelkikker geldt dit niet. De poelkikker kent het zwaartepunt van zijn voorkomen in de oostelijke helft van het land en is dan ook zeer zeldzaam in het westen. Er zijn veel kikkers in de sloot waargenomen. Visrijke sloten zijn vaak kikkervrij.

Het terrein is geschikt voor algemeen voorkomende soorten als groene kikker, bruine kikker en pad. Voor deze niet ontheffingsplichtige soorten geldt de zorgplicht. Zie hiervoor ook de maatregel bij de overige zoogdieren hierboven.

- ◆ *Reptielen*

De ringslang komt voor in de gemeente Alphen aan den Rijn, vooral rondom Boskoop en in de oostelijke polders richting Nieuwkoop. De soort is gebonden aan water. Broedhopen worden ook in de buurt van watergangen gebruikt om eieren te leggen. De aanwezigheid van watergangen en tuinbouwbedrijven in het gebied voorzien van composthopen maakt het gebied geschikt.

Composthopen in het projectgebied ontbreken echter, al kunnen mogelijk na de oogsttijd op de akkers plantenresten blijven liggen. Het ontbreken van composthopen sluit het voorkomen van nestplekken waar de ringslang eieren heeft gelegd uit. In de winter zoekt de soort droge vorstvrije plekken op, zoals (konijnen)holen. Die ontbreken momenteel in het plangebied. De soort kan er wel foerageren in de aanwezige watergangen, die voor een soort als ringslang prima geschikt zijn door de aanwezige heldere waterkwaliteit. In het kader van de zorgplicht dient rekening te worden gehouden met de soort. Individuen die worden aangetroffen tijdens de werkzaamheden kunnen worden uitgezet in aanpalende sloten die niet worden gedempt.

Overige beschermde reptielen komen niet voor in en om Alphen aan den Rijn.

- ◆ *Overige Ongewervelden*

Groene glazenmaker, grote spinnende watertor en de platte schijfhoren zijn aangetroffen in de gemeente Alphen aan den Rijn (telmee.nl, [Dnatuur 2016](http://Dnatuur) en anemoon.org). Dit betreft soorten die gebonden zijn aan oppervlaktewater. De soorten kunnen voor het projectgebied niet worden uitgesloten vanwege de aanwezigheid van het oppervlaktewater met voldoende kwaliteit in de sloot. Nader onderzoek naar platte schijfhoren is nodig, omdat voldoende kwaliteit oppervlaktewater met waterplanten aanwezig is waar de soort op kan foerageren.

Het voorkomen van de beschermde groene glazenmaker kan wel voor het plangebied worden uitgesloten, omdat de waardplant die de soort kent voor het afzetten van eitjes, de krabbenscheer, ontbreekt in de sloten/watergangen.

De waterroofkevers zijn niet waargenomen. De niet strikt beschermde soort grote spinnende

watertor kan voorkomen, de strikt beschermde soort gestreepte waterroofkever is gebonden aan specifiek verlandingshabitat dat wel in de Nieuwkoopse Plassen te vinden is, maar niet in het plangebied en kan worden uitgesloten.

Samenvattend dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van algemene broedvogels. Ringslang kan worden ontzien bij het uitvoeren van de werkzaamheden. Er is geen sprake van broedhopen en/of winterrustverblijven die worden aangetast. Voor het mogelijk voorkomen van de grote modderkruiper in de aanpalende watergangen kan rekening worden gehouden door het aangepast heien. Voor de te dempen sloot is ook nader onderzoek nodig voor deze ontheffingplichtige soort. Door de heipalen erin te draaien en er niet in de ondergrond te slaan, worden niet alleen de vissen gespaard, maar ook de geluidsoverlast voor de buurt neemt flink af. Aanvullend onderzoek naar vleermuizen en gebouwbewonende vogelsoorten is nog nodig voor het plangebied. Daaruit zal komen vast te staan of een ontheffing nodig is en hoe die kan worden aangevraagd bij het bevoegd gezag.

1.4 Conclusie en advies

Aanvullend onderzoek naar vogels met jaarrond beschermde nesten, vissen, rugstreeppad, platte schijfhoren en vleermuizen met verblijfplaatsen en het foerageren ervan is nog nodig om de ontheffingsplicht vast te kunnen stellen. Het onderzoek kan worden uitgevoerd, terwijl de bestemmingsplanprocedure loopt, maar dient te zijn afgerond om bij definitieve vaststelling van het plan te kunnen concluderen of het bestemmingsplan haalbaar is voor de Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming is niet aan de orde bij dit plan. De voorgenomen activiteiten zijn kleinschalig en kennen geen externe werking op natuurgebieden. Er liggen geen beschermde natuurgebieden binnen het plangebied Bentlanden II.

Een aantal maatregelen is nodig om overtredingen te voorkomen. Zo kan niet worden gesloopt/gekapt in broedseizoen (zonder aanvullende controle). Verlichting van bouwterreinen kan niet 's nachts worden toegepast, om verstoring van vleermuizen te voorkomen. Verder dient zorgvuldig om de watergangen te worden gewerkt. Demping van de watergangen dient in één eind te beginnen en vanuit daar naar het andere eind van de watergang te worden uitgevoerd, zodat ringslang kan vluchten voor de activiteiten. De zorgplicht is ook van toepassing voor overige zoogdieren en niet strikt beschermde amfibieën. In de diverse goedgekeurde gedragscodes (bijvoorbeeld die van Stadswerk en de Unie van Waterschappen) zijn maatregelen opgenomen die kunnen worden toegepast om aan de zorgplicht te voldoen.

Op basis van recent verleende ontheffingen voor ruimtelijke ontwikkelingen, en de door de bevoegd gezag opgestelde soortenstandaarden, is het redelijkerwijs aannemelijk dat voor dit voornemen een ontheffing kan worden ontvangen. Daarbij zijn mitigerende maatregelen noodzakelijk, waarmee negatieve effecten op de (strikt) beschermde soorten worden voorkomen. Compensatiemaatregelen kunnen onder meer in het dichtbij gelegen recreatiegebied Bentwoud worden gerealiseerd, maar ook als het om vleermuisverblijven gaat in de woonwijk en het bedrijventerrein direct over de plangrens.

1.5 Bronnen

LNV, Dienst Regelingen, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep

Dnatuur 2016 (Duyvenbode Natuur) onderzoek bij bestemmingsplan Loetweg 1a Hazerswoude-Dorp, gemeente Alphen aan den Rijn, met kenmerk NL.IMRO.0484.B164HDloetweg1a-VA01

Ministerie EL&I, 2007. Handreiking bestemmingsplan en natuurwetgeving

Netwerk Groene Bureaus, 2017. Vleermuisprotocol 2017.

Beheerplan Nieuwkoopse Plassen en polder Haeck, Provincie Zuid-Holland

Beheerplan de Wilck, Provincie Zuid-Holland

Gedragscode Gemeente Rijnwoude 2009 opgesteld door van der Helm.

www.ravon.nl. Website van Stichting RAVON. Geraadpleegd 6 juli 2018

<http://www.zuid-holland.vissenatlas.nl/>

www.zoogdieratlas.nl. Website van de Zoogdier Vereniging. Geraadpleegd 6 juli 2018.

www.vlindernet.nl. Geraadpleegd 6 juli 2018.

www.libellennet.nl. Geraadpleegd 6 juli 2018.

www.zuid-holland.nl, geraadpleegd 6 juli 2018

www.zwgzh.nl, geraadpleegd 6 juli 2018

www.floron.nl geraadpleegd 6 juli 2018

www.telmee.nl geraadpleegd 6 juli 2018